

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՆՔ

**«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գնումների
առանձին գործարքների մոնիթորինգի արդյունքների մասին**

ԵՐԵՎԱՆ 2015

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան	3
1. ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՆՔԻ ԱՍՓՈՓ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ.....	4
2. «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ-ի ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԱՍՓՈՓ ՆԿԱՐԱԳԻՐ.....	5
3. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԴԻՏԱՐԿՎԱԾ ԱՌԱՆՁԻՆ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	7
4. «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ-ի ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՆՁԻՆ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	8

ՆԱԽԱԲԱՆ

ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը (այսուհետև՝ հանձնաժողով)՝ համաձայն 2014 թվականի հունիսի 25-ի №207Ա որոշման №1 հավելվածով հաստատված՝ հանրային կազմակերպությունների գնումների կարգերի նկատմամբ սահմանված լրացուցիչ պահանջների կատարման մոնիթորինգի կարգի՝ իրականացրել է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետև՝ ընկերություն) 2014 թվականի 3-րդ և 4-րդ եռամսյակների և 2015 թվականի 1-ին եռամսյակի գնումների առանձին գործարքների մոնիթորինգ:

Մոնիթորինգն իրականացվել է ընկերության գնումների գործընթացի համապատասխանությունը հանձնաժողովի 2014 թվականի մարտի 26-ի №61Ա որոշմամբ սահմանված լրացուցիչ պահանջներին (այսուհետև՝ լրացուցիչ պահանջներ) գնահատելու նպատակով: Այդ նպատակով պատահական սկզբունքով ընտրվել են 2014 թվականի 3-րդ և 4-րդ եռամսյակների և 2015 թվականի 1-ին եռամսյակի ընթացքում իրականացված գործարքներ, որոնք դիտարկվել են տարբեր տեսանկյուններից, մասնավորապես՝

- 1) ընկերության կողմից մինչև գնման հայտարարությունն իրականացված շուկայի ուսումնասիրության և գործարքի համար կիրառվող գնման մեթոդի ընտրության մոնիթորինգի,
- 2) մրցութային փաստաթղթերի մոնիթորինգի,
- 3) մատակարարի ընտրության ընթացակարգի մոնիթորինգի,
- 4) գնման պայմանագրի և դրա կատարման մոնիթորինգի տեսանկյուններից:

Գնումների առանձին գործարքների մոնիթորինգն իրականացվել է՝ հիմնվելով ընկերության կողմից գնումների վերաբերյալ հանձնաժողով ներկայացվող եռամսյակային հաշվետվությունների, գնումներին վերաբերող փաստաթղթերի ուսումնասիրության, ինչպես նաև հանձնաժողովի աշխատակազմի կողմից կատարված դիտարկումների արդյունքների հիման վրա:

1. ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՆՔԻ ԱՄՓՈՓ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն վերլուծական տեղեկանքը կազմվել է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գնումների առանձին գործարքների ուսումնասիրության, դրանց իրականացման արդյունքում ընկերության կողմից հատուցման դիմաց արժեք ստանալու սկզբունքի պահպանման գնահատման նպատակով: Այս համատեքստում հարկ է նշել, որ հանձնաժողովի կողմից կարգավորվող ընկերությունների գնումների գործընթացի կարգավորման և դրա հետագա մոնիթորինգի նպատակը ընկերությունների կողմից լիցենզավորված գործունեության իրականացման նպատակով ծախսվող միջոցների արդյունավետության բարձրացումն է, քանի որ դրանք անմիջական ազդեցություն ունեն սակագների վրա: Այդ առումով առանցքային է գնումների բոլոր գործարքներում (անկախ ընտրված գնման ընթացակարգերից) հատուցման դիմաց արժեք ստանալու սկզբունքի ապահովմանը հասնելու ուղղությամբ ընկերության կողմից ձեռնարկված քայլերը ինչպես մինչև գնումների իրականացումը՝ դրանց պլանավորման փուլում, այնպես էլ իրականացման ընթացքում և արդեն իսկ ձեռք բերված ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների ընդունման փուլերում: Ընդ որում, հարկ է նշել, որ ոչ միշտ են ընկերությունների կողմից իրականացվող մրցակցային գնման ընթացակարգերն ապահովում հատուցման դիմաց արժեք ստանալու սկզբունքը, քանի որ նույն ժամանակ ընկերությունների կողմից կիրառվում են այլ սահմանափակումներ, որոնք խաթարում կամ վատթարացնում են մրցակցությունը: Սույն վերլուծական տեղեկանքում փորձ է արվել գնումների առանձին գործարքները դիտարկել վերը նշված բոլոր գործոնների համատեքստում, ինչպես նաև ներկայացնել համապատասխան առաջարկություններ դրանց հետագա բարելավման նպատակով:

Ընդհանուր առմամբ, «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գնումների առանձին գործարքների մոնիթորինգի ընթացքում ի հայտ են եկել տարբեր բնույթի խնդիրներ, որոնցից յուրաքանչյուրն իր բացասական ազդեցությունն է թողել գնումների ընդհանուր արդյունավետության վրա:

Սույն վերլուծական տեղեկանքը կազմված է նախաբանից և 4 հիմնական գլուխներից: Վերլուծական տեղեկանքում ներկայացված են ընկերության 2014 թվականի գնումների ընդհանուր նկարագիրը, դիտարկված գործարքների մասին ամփոփ

տվյալները, դրանցից յուրաքանչյուրի վերլուծության արդյունքները և ամփոփիչ եզրակացությունները:

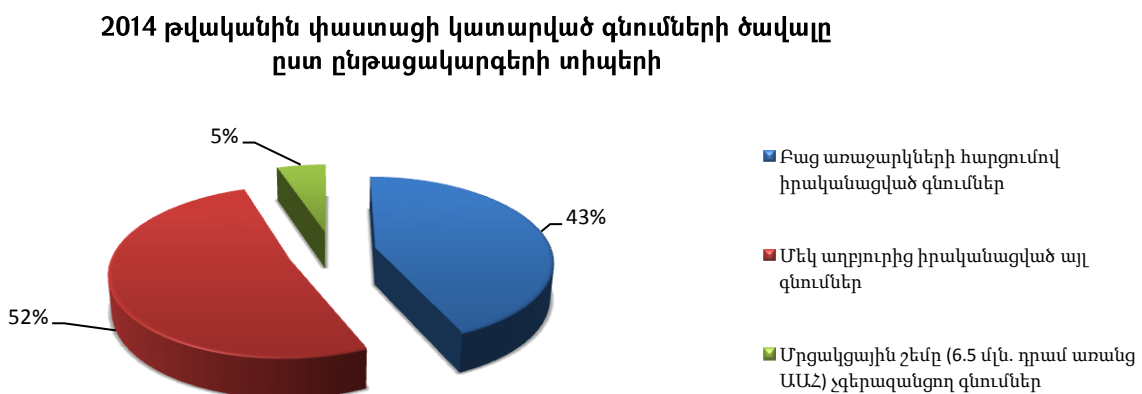
2. «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ-ի ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն 2014 թվականի ընթացքում իրականացրել է 9 մլրդ դրամի գնումներ (առանց ԱԱՀ): Գնումներն իրականացվել են ինչպես ապրանքների, այնպես էլ աշխատանքների և ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով: Ընդհանուր գնումների ծավալի 57%-ը (5,13 մլրդ դրամ) բաժին է ընկել աշխատանքներին և ծառայություններին, իսկ 43%-ը (3,86 մլրդ դրամ)՝ ապրանքներին: Գնումների իրականացման նպատակով ընկերության կողմից կիրառվել է երեք ընթացակարգ՝

- ✓ բաց առաջարկների հարցումով իրականացված գնումներ,
- ✓ մեկ աղբյուրից իրականացված այլ գնումներ,
- ✓ մրցակցային շեմը (6.5 մլն. դրամ առանց ԱԱՀ) չգերազանցող գնումներ:

Ընկերության կողմից 2014 թվականին իրականացված գնումների ծավալի բաշխումը նշված ընթացակարգերի միջև ներկայացված է ստորև՝

ԳՐԱՖԻԿ 1

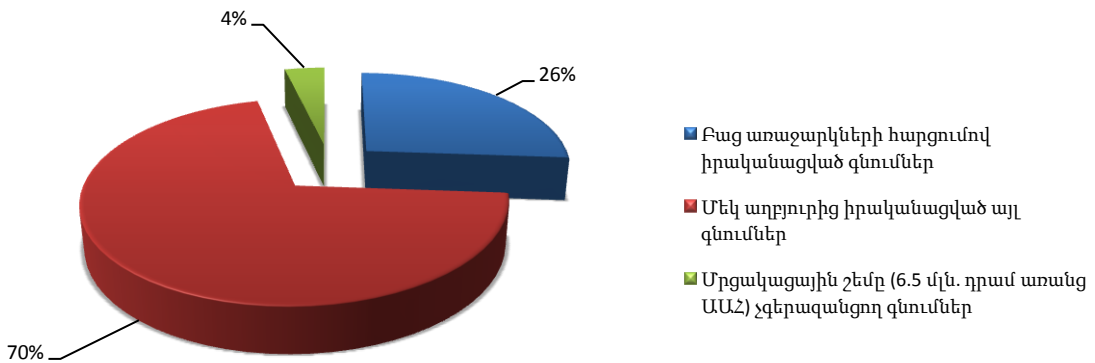

Ներկայացված գրաֆիկական պատկերը ցույց է տալիս, որ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն մրցակցային եղանակի կիրառմամբ իրականացրել է գնումների 43%-ը, իսկ ոչ մրցակցային եղանակի կիրառմամբ՝ 57%-ը:

Գնումների գործարքների բաշխումն ըստ ընթացակարգերի առավել մանրամասն դիտարկված է ստորև՝ ըստ առանձին ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների:

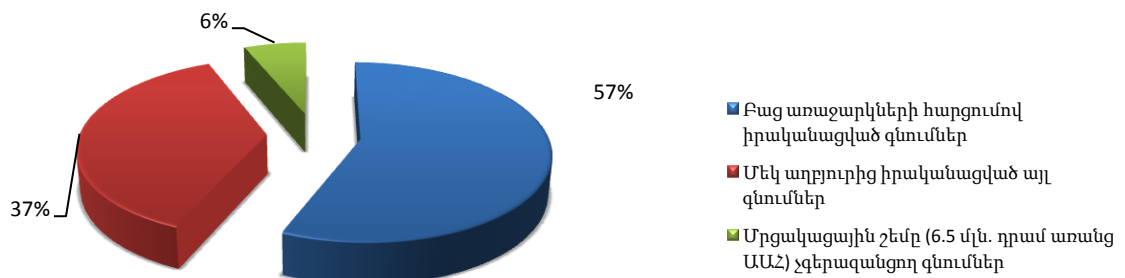
ԳՐԱՖԻԿ 2

2014 թվականին փաստացի կատարված գնումների ծավալն ըստ ընթացակարգերի՝ ապրանքների դեպքում

ԳՐԱՖԻԿ 3

2014 թվականին փաստացի կատարված գնումների ծավալն ըստ ընթացակարգերի՝ աշխատանքների և ծառայությունների դեպքում

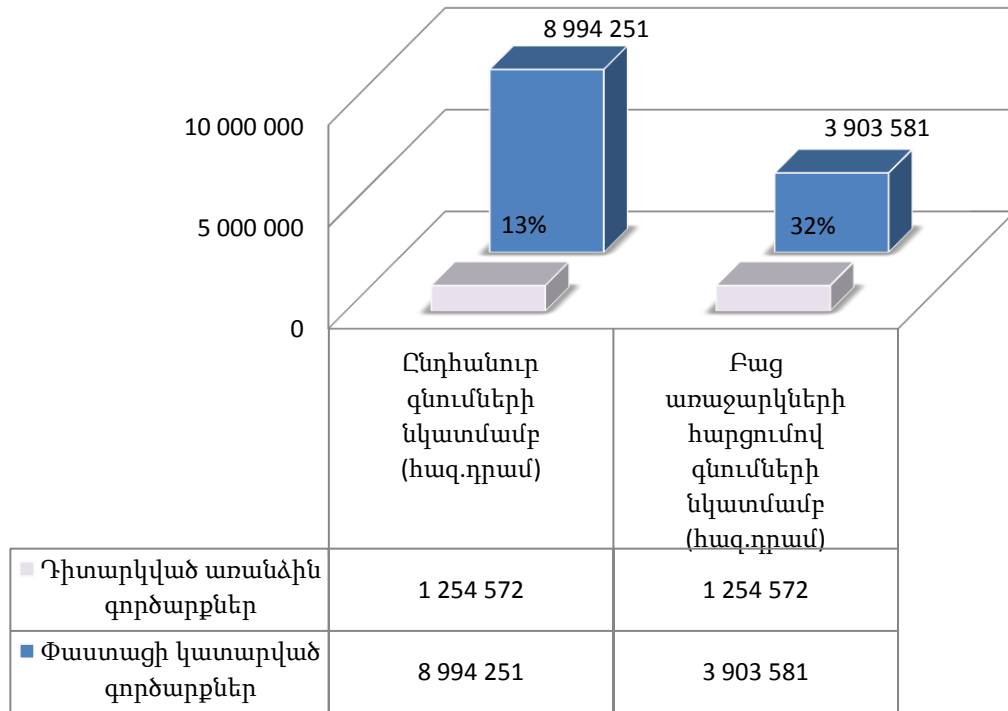
Ինչպես տեսնում ենք հաջորդ գրաֆիկական պատկերներից ապրանքների դեպքում «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն ոչ մրցակցային եղանակի կիրառմամբ իրականացրել է գնումների 74%-ը, իսկ մրցակցային եղանակով՝ 26%-ը (Գրաֆիկ 2), իսկ աշխատանքների և ծառայությունների դեպքում՝ ոչ մրցակցային եղանակով իրականացված գնումները կազմել են 57%, իսկ մրցակցային եղանակով՝ 43% (Գրաֆիկ 3):

Ստացված տվյալներից ելնելով՝ կարծում ենք, որ ոչ մրցակցային եղանակով իրականացված գնումների ծավալը, հատկապես ապրանքների դեպքում, մեծ է և այդ առնչությամբ անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել նման գնումների ծավալն էականորեն նվազեցնելու ուղղությամբ:

3. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԴԻՏԱՐԿՎԱԾ ԱՌԱՆՁԻՆ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Մոնիթորինգի իրականացման նպատակով ընկերության 2014 թվականի 3-րդ և 4-րդ եռամսյակների և 2015 թվականի 1-ին եռամսյակի ընթացքում կատարված գործարքներից պատահականության սկզբունքով հանձնաժողովն առանձնացրել է 10 առանձին գործարք և 2015 թվականի հունիսի 5-ի ՇԿ-1139Լ գրությամբ խնդրել է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ին ներկայացնել նշված գործարքների հետ կապված մրցութային փաստաթղթերը: Հարկ է նշել, որ ընտրված 10 գործարքներից բոլորը հանդիսացել են մրցութային ընթացակարգով (բաց առաջարկների հարցումով) ապրանքների ձեռքբերման համար իրականացված գործարքներ:

Հանձնաժողովի կողմից 2014 թվականի 3-րդ և 4-րդ եռամսյակների համար ընտրված և դիտարկված գործարքների ընդհանուր արժեքը կազմել է 1,2 մլրդ՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի կողմից 2014 թվականի ընթացքում իրականացված 9 մլրդ դրամից: Այսինքն՝ հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրված գործարքները կազմել են ընկերության ընդհանուր գործարքների շուրջ 13%-ը: Ստորև գրաֆիկական պատկերի տեսքով ներկայացված են դիտարկված գնումների գործարքների համամասնություններն ըստ ընթացակարգերի:

Վերը նշված համամասնություններից կարելի է ենթադրել, որ իրականացված մոնիթորինգի արդյունքները կարող են բնութագրական լինել ընկերության մրցակցային գնումների մեծամասնության համար:

4. «ԳԱԶՊՐՈՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՆՁԻՆ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Մոնիթորինգի իրականացման հիմքը` ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2014 թվականի հունիսի 25-ի №207Ս որոշման №1 հավելվածով հաստատված` հանրային կազմակերպությունների գնումների կարգերի նկատմամբ սահմանված լրացուցիչ պահանջների կատարման մոնիթորինգի կարգ:

Մոնիթորինգի օբյեկտը` «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ:

Մոնիթորինգի նպատակը` «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի կողմից կատարված գնումների առանձին գործարքների արդյունավետության ուսումնասիրություն և համապատասխանության գնահատում ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2014 թվականի մարտի 26-ի №61Ս որոշմամբ սահմանված լրացուցիչ պահանջներին:

Մոնիթորինգի իրականացման ժամկետը՝ 2015 թվականի հուլիսի 1-ից մինչև 2015 թվականի դեկտեմբերի 1-ը:

Մոնիթորինգի մեթոդաբանությունը՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գնումների առանձին գործարքների մոնիթորինգն իրականացվել է ընկերության կողմից մինչև գնման հայտարարությունն իրականացված շուկայի ուսումնասիրության, գործարքի համար կիրառվող գնման մեթոդի ընտրության, մրցութային փաստաթղթերի և մատակարարի ընտրության ընթացակարգի մոնիթորինգի միջոցով:

Մոնիթորինգի առարկան՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի կողմից 2014 թվականի 3-րդ, 4-րդ և 2015 թվականի 1-ին եռամսյակների ընթացքում իրականացված գնումների առանձին գործարքները, մասնավորապես՝

1. «Գազի ճնշման կարգավորիչների արկղ-հանգույցների ձեռքբերման» մրցույթ,
2. «Պողպատյա խողովակների ձեռքբերման» մրցույթ,
3. «Գազամոտոկոմպրեսորների պահեստամասերի ձեռքբերման» մրցույթ,
4. «Բենզին և դիզելային վառելիքի ձեռքբերման» մրցույթ,
5. «Տրանսպորտային միջոցներին անհրաժեշտ պահեստամասերի, օժանդակ նյութերի, տեխնիկական սպասարկման և նորոգման աշխատանքների ձեռքբերման» մրցույթ.
6. «G-4 տիպի կենցաղային գազահաշվիչների պոլիստիրոլե արկղ-հանգույցների ձեռքբերման» մրցույթ,
7. «G-6 տիպի կենցաղային գազահաշվիչների միացման հանգույց-արկղերի ձեռքբերման» մրցույթ,
8. «G4 և G6 տիպի կենցաղային գազահաշվիչների ձեռքբերման» մրցույթ,
9. «Խողովակաշարային ամրանների ձեռքբերման» մրցույթ,
10. «Խողովակաշարերի միացնող դետալների ձեռքբերման» մրցույթ:

Ուսումնասիրության արդյունքները ցույց են տվել, որ վերոնշյալ 10 գործարքներում «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն գնումների իրականացման ընթացակարգերը, կազմակերպվել են որոշակի թերություններով: Մոնիթորինգի ընթացքում ի հայտ են եկել տարբեր բնույթի խնդիրներ, որոնցից յուրաքանչյուրը իր բացասական ազդեցությունն է թողել գնումների ընդհանուր արդյունավետության վրա:

Մրցույթների կազմակերպման ընթացքում ի հայտ եկած հիմնական թերությունները ամփոփ ներկայացված են ստորև.

1. «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն չի ներկայացրել համապատասխան փաստաթղթեր՝ ընկերության կողմից մինչև գնման հայտարարությունն իրականացված շուկայի ուսումնասիրության վերաբերյալ: Շուկայի ուսումնասիրությունն իրականացվում է պահանջվող ապրանքների և ծառայությունների հնարավոր խոշոր մատակարարներին հայտնաբերելու, նրանց առաջարկությունների, գնման առարկայի որակի, գնային տիրույթի, և, ի վերջո, գործարքի համար կիրառվող գնման մեթոդի ճիշտ ընտրություն կատարելու նպատակով: Ուստի գնումների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բոլոր դեպքերում մինչև գնման հայտարարության հրապարակումը անհրաժեշտ է իրականացնել շուկայի ուսումնասիրություն, փաստաթղթավորել ուսումնասիրության ամբողջ գործընթացը՝ դրանք ընդգրկելով գնման գործարքին առնչվող փաստաթղթերի փաթեթում:

2. Մրցույթներին տնտեսվարող սուբյեկտների մասնակցությունը հիմնականում չի գերազանցել մեկ մասնակիցը:

Հաշվի առնելով այդ հանգամանքը՝ հետագայում մրցույթներին առավել բարձր մասնակցություն ապահովելու նպատակով առաջարկվում է մասնակցության հայտեր ուղարկել կամ տեղեկացնել պոտենցիալ մասնակիցներին՝ չսահմանափակվելով մրցույթն ընկերության ինտերնետային կայք-էջում և գնումների էլեկտրոնային տեղեկատուում հրապարակելով:

3. Բոլոր դեպքերում գնման մեթոդի ընտրությունը կանգ է առել բաց առաջարկների հարցման վրա: Համաձայն ընկերության գնումների կարգի՝ բաց առաջարկների հարցումով գնման դեպքում սահմանվում են հայտերի ներկայացման սեղմ ժամկետներ, որը կարող է խոչընդոտ հանդիսանալ ինչպես մասնակից ընկերությունների մրցույթի մասին իրազեկվածության այնպես էլ նրանց կողմից պատշաճ առաջարկներ ներկայացնելու համար:

Հաշվի առնելով այդ հանգամանքը՝ առաջարկվում է մրցույթներին մասնակիցների շրջանակի ընդլայնման և նրանց միջև մրցակցության խրախուսման նպատակով սահմանել հայտերի ներկայացման ավելի երկար ժամկետներ:

Վերը նշվածը հաշվի առնելով անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել՝ ապահովելու գնումների գործընթացի արդյունավետության բարձրացման և ՀՀ հանրային

ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից հանրային կազմակերպությունների գնումների կարգերի նկատմամբ սահմանված լրացուցիչ պահանջների պահպանումը: